

TÄHELEPANUVÄÄRSED

MÖTTE- TERAD

TEEMADE JÄRGI
RÜHMITATUD
TSITAADID
JA AFORISMID

Edited and composed by Brogan L. Fullmer
Quotes of Note: Brilliant Thoughts Arranged by Subject
2013

Raamatu eesti keeles kirjastamise õigus kuulub
eranditult kirjastusele ERSEN.
Selle raamatu reprodutseerimine, tõlkimine ja levitamine
ilma valdaja loata on õigusvastane ja seadusega karistatav.

Kaane kujundanud Reet Helm
Toimetanud Krista Nurm
Korrektor Inna Viires

© 2005–2013 by Brogan L. Fullmer
All rights reserved.
© 2014 Kirjastus ERSEN
E10280814
ISBN 978-9949-25-621-1

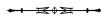
Nüüd kõik raamatud meie veebipoest www.ersen.ee ja
e-raamatud www.ebooks.ee

*Tänu ja tunnustusega
Fran Zedneyle
ning
Weberi ülikooli Stewarti raamatukogu
võrratutele ja andekatele töötajatele.*

See teos on pühendatud neile, kes püüdlevad inimsivili-
satsiooni pideva arengu ja edenemise poole. Pidagu inim-
kond meeles seda, mida ta hindab, ja kaitsku seda, mida
ta armastab.

Brogan Lee Fullmer

Tsitaatide juures on kõige meeldivam see, et nad teevad
meid teretuttavaks esialgse väljaütlejaga, mis on sageli selts-
kondlikult hindamatu väärtusega.

Kenneth Williams, 1926–1988

Sisukord

Vorminduse selgitusi	17
<i>Autori märkus</i>	
<i>Aadlike ja monarhide tiitlid</i>	
Abi	19
<i>Vt ka Heategevus</i>	
Abielu	21
<i>Vt ka Armastus, Mehed, Naised</i>	
Abielurikkumine	23
<i>Vt ka Moraal, Patt, Petmine, Tõde, Usaldus, Väled</i>	
Aeg	24
<i>Vt ka Ajalugu</i>	
Ajalugu	26
<i>Vt ka Mälestused, Saatus, Tulevik</i>	
Ambitsioonid	28
<i>Vt ka Eesmärgid, Ihad, Unistused</i>	
Amet ja äri	30
Andestamine	31
Armastus	33
<i>Vt ka Mehed, Naised, Sõbrad, Vihkamine</i>	
Armukadedus ja kadedus	37
<i>Vt ka Imetus, Kütus, Lugupidamine, Sulbustumised, Vihkamine</i>	
Arutlemine	39
<i>Vt ka Mõtted, Uskumused</i>	
Arvamused	40
<i>Vt ka Ideed, Mõtted</i>	
Ausus	43
<i>Vt ka Petmine, Tõde, Usaldus, Väled</i>	

Edukus	44
<i>Vt ka Nurjumine, Progress, Täiuslikkus, Õnn ja ebaõnn</i>	
Eelarvamus	48
<i>Vt ka Hinnangud, Vihkamine, Õigusemõistmine</i>	
Eesmärgid	50
<i>Vt ka Ambitsioonid, Ihad, Unistused</i>	
Elu	51
<i>Vt ka Surm</i>	
Eluraskused	55
<i>Vt ka Õnn ja ebaõnn</i>	
Eneseusk	57
<i>Vt ka Lugupidamine, Usaldus, Usk, Uskumused</i>	
Filosoofia	59
<i>Vt ka Arutlemine, Mõtted, Uskumused</i>	
Geniaalsus	60
<i>Vt ka Intelligentus, Tarkus, Teadmised, Õpetamine</i>	
Haridus	62
<i>Vt ka Geniaalsus, Intelligentus, Tarkus, Teadmised, Õpetamine</i>	
Harjumused	65
Headus	66
<i>Vt ka Kurjus, Moraal, Pahed, Patt, Võrused</i>	
Heategevus	67
<i>Vt ka Abi, Armastus</i>	
Hinnangud	69
<i>Vt ka Arvamused, Mõtted, Uskumused</i>	
Hirm	71
<i>Vt ka Terrorism, Väprus</i>	
Huumor	73
<i>Vt ka Väimukus</i>	
Huvid	74
Ideed	76
<i>Vt ka Arvamused, Mõtted, Unistused</i>	

Tähelepanuväärsed mõtteterad

Iga	78
<i>Vt ka Lapsed</i>	
Igavus	80
<i>Vt ka Huvid</i>	
Ihad	81
<i>Vt ka Ambitsioonid, Eesmärgid, Unistused</i>	
Ilu	84
<i>Vt ka Välismulje</i>	
Imetus	86
<i>Vt ka Kiitus, Kuulsus, Lugupidamine, Meelitused, Populaarsus</i>	
Inimkond	87
<i>Vt ka Ühiskond</i>	
Intelligentsus	90
<i>Vt ka Geniaalsus, Haridus, Tarkus, Teadmised, Õpetamine</i>	
Iseloom	92
<i>Vt ka Filosoofia, Mõtted, Religioon, Suhtumised</i>	
Juhtimine	94
<i>Vt ka Hinnangud, Usaldus, Valitsemine</i>	
Juhus	96
<i>Vt ka Edukus, Vedamine, Võimalus</i>	
Jumal(ad)	97
<i>Vt ka Patt, Religioon, Uskumused</i>	
Jäljendamine	100
Kahetsus	103
<i>Vt ka Kurbus</i>	
Kahtlused	104
<i>Vt ka Filosoofia, Mõtted, Religioon, Suhtumised, Uskumused</i>	
Kannatlikkus	105
Kaos	106
Kiitus	106
<i>Vt ka Imetus, Kuulsus, Lugupidamine, Meelitused, Tänuikkus</i>	

Kired	109
<i>Vt ka Armastus, Harjumused, Huvid, Õnnelikkus</i>	
Kirjandus	110
<i>Vt ka Kirjutamine</i>	
Kirjutamine	115
<i>Vt ka Kirjandus, Luule</i>	
Kogemused	120
<i>Vt ka Haridus, Hinnanguid, Intelligentsus, Teadmised, Õpetamine</i>	
Kombed	121
<i>Vt ka Harjumused</i>	
Konflikt	122
<i>Vt ka Rahu, Sõda, Vaenlased</i>	
Kriitika	125
<i>Vt ka Kiitus, Lugupidamine</i>	
Kujutlusvõime	128
<i>Vt ka Mõtted, Unistused</i>	
Kunstid	129
<i>Vt ka Talent, Võimed</i>	
Kurbus	132
<i>Vt ka Õnnelikkus</i>	
Kuritegevus	135
<i>Vt ka Kurjus, Patt</i>	
Kurjus	136
<i>Vt ka Headus, Moraal, Pahed, Patt, Võrused</i>	
Kuulsus	138
<i>Vt ka Imetus, Kiitus, Lugupidamine, Populaarsus</i>	
Kättemaks	138
Lapsed	139
<i>Vt ka Iga</i>	
Loovus	142
Lubadused	144
<i>Vt ka Petmine, Tõde, Usaldus, Valed</i>	

Tähelepanuväärsed mõtteterad

Lugupidamine	145
<i>Vt ka Imetus, Kiitus, Kuulsus, Populaarsus, Usk</i>	
Luule	148
<i>Vt ka Kirjandus, Kirjutamine, Kunstid</i>	
Meelitused	149
<i>Vt ka Imetus, Kiitus, Kuulsus, Lugupidamine</i>	
Mehed	152
<i>Vt ka Inimkond, Naised, Subted, Ühiskond</i>	
Moraal	153
<i>Vt ka Patt, Petmine, Tõde, Usaldus, Valed</i>	
Muusika	155
<i>Vt ka Kunstid</i>	
Muutused	155
Mõtted	157
<i>Vt ka Ideed</i>	
Mõtteterad	160
<i>Vt ka Kirjutamine, Väimukus</i>	
Mälestused	161
<i>Vt ka Ajalugu</i>	
Naised	162
<i>Vt ka Inimkond, Mehed, Subted, Ühiskond</i>	
Nurjumine	165
<i>Vt ka Edukus, Vedamine, Önn ja ebaönn</i>	
Nõuanded	167
<i>Vt ka Arvamused</i>	
Otsustused	168
<i>Vt ka Hinnangud, Uskumused</i>	
Pahed	172
<i>Vt ka Headus, Kurjus, Moraal, Patt, Voorused</i>	
Patriotism	175
<i>Vt ka Poliitika, Vältsemine</i>	

Patt	178
<i>Vt ka Jumal(ad), Pahed, Petmine, Usaldus, Väled</i>	
Perekond	180
<i>Vt ka Inimkond, Lapsed, Mehed, Naised, Suhted, Vanemad, Ühiskond</i>	
Petmine	182
<i>Vt ka Ausus, Tõde, Usaldus, Väled</i>	
Pingutus	185
<i>Vt ka Töö</i>	
Poliitika	188
<i>Vt ka Juhtimine, Valitsemine, Võim</i>	
Populaarsus	189
<i>Vt ka Imetlus, Käitus, Kuulsus, Lugupidamine, Meelitused</i>	
Progress	191
<i>Vt ka Edukus, Kogemused, Saavutused</i>	
Rahu	192
<i>Vt ka Konflikt, Sõda, Vaenlased</i>	
Religioon	193
<i>Vt ka Usk, Uskumused</i>	
Rikkus	196
<i>Vt ka Edukus, Saavutused, Önn ja ebaõnn</i>	
Rääkimine	201
Saatus	206
<i>Vt ka Ajalugu, Tulevik</i>	
Saavutused	207
<i>Vt ka Edukus, Nurjumine</i>	
Salatsemine	209
<i>Vt ka Petmine, Tõde, Usaldus, Väled</i>	
Seadus	211
<i>Vt ka Hinnangud, Õigusemõistmine</i>	
Sihikindlus	213
<i>Vt ka Tugevus</i>	

Tähelepanuväärsed mõtteterad

Sport	215
<i>Vt ka Huvid</i>	
Suhted	216
<i>Vt ka Armastus, Inimkond, Mehed, Naised, Perekond</i>	
Suhtumised	219
<i>Vt ka Arvamused, Kalthused, Kurbus, Mõtted, Uskumused, Õnnelikkus</i>	
Surm	222
<i>Vt ka Elu</i>	
Sõbrad	225
<i>Vt ka Suhted</i>	
Sõda	227
<i>Vt ka Konflikt, Väenlased</i>	
Talent	230
<i>Vt ka Geniaalsus, Võimed</i>	
Tarkus	232
<i>Vt ka Geniaalsus, Haridus, Intelligentus, Kogemused</i>	
Teadmised	235
<i>Vt ka Geniaalsus, Haridus, Intelligentus, Kogemused, Tarkus</i>	
Teadus	238
<i>Vt ka Kunstid, Tarkus, Teadmised</i>	
Terrorism	239
Tugevus	241
<i>Vt ka Võim</i>	
Tulevik	242
<i>Vt ka Saatus</i>	
Tõde	244
<i>Vt ka Ausus, Petmine, Usaldus, Usk, Uskumused, Valed</i>	
Täiearulisus	248
<i>Vt ka Intelligentus, Tarkus</i>	
Täiuslikkus ja ebatäiuslikkus	249
<i>Vt ka Raskused, Saavutused, Talent</i>	

Tänulikkus	251
<i>Vt ka Imetus, Lugupidamine</i>	
Töö	252
<i>Vt ka Pingutus</i>	
Uhkus	253
<i>Vt ka Kiitus, Lugupidamine</i>	
Unistused	256
<i>Vt ka Ambitsioonid, Eesmärgid, Ideed, Ihad</i>	
Usaldus	257
<i>Vt ka Ausus, Petmine, Tõde, Usk, Uskumused, Valed</i>	
Usk	258
<i>Vt ka Kahtlused, Religioon, Uskumused</i>	
Uskumused	260
<i>Vt ka Filosoofia, Kahtlused, Mõtted, Religioon, Subtumsed</i>	
Vabadus	263
Vaenlased	266
<i>Vt ka Sõbrad</i>	
Vaimukus	269
<i>Vt ka Huumor</i>	
Valed	271
<i>Vt ka Ausus, Petmine, Tõde, Usaldus</i>	
Valitsemine	273
<i>Vt ka Julgimine, Poliitika, Võim</i>	
Vanemad	276
<i>Vt ka Inimkond, Lapsed, Mehed, Naised, Subted, Ühiskond</i>	
Vaprus	278
Vead	281
<i>Vt ka Edukus, Pingutus</i>	
Vedamine	282
<i>Vt ka Julbus, Õnn ja ebaõnn</i>	
Viha	284
<i>Vt ka Armukadedus ja kadedus, Vihkamine</i>	

Tähelepanuväärsed mõtteterad

Vihkamine	285
<i>Vt ka Armukadedus ja kadedus, Imetus, Kiitus, Lugupidamine, Subtumisid</i>	
Viinaviga	286
<i>Vt ka Pahed</i>	
Voorused	288
<i>Vt ka Headus, Kurjus, Moraal, Pahed, Patt</i>	
Võim	290
<i>Vt ka Juhimine, Poliitika, Valitsemine</i>	
Võimalus	291
<i>Vt ka Jubus</i>	
Võimed	294
<i>Vt ka Kunstid, Talent</i>	
Võrdsus	296
Välismulje	298
Õigusemõistmine	300
<i>Vt ka Ausus, Hinnangud, Seadus</i>	
Õnn ja ebaõnn	302
<i>Vt ka Eluraskused, Nurjumine</i>	
Õnnelikkus	305
<i>Vt ka Kurbus</i>	
Õpetamine	308
<i>Vt ka Haridus, Intelligentsus, Teadmised</i>	
Ühiskond	310
<i>Vt ka Inimkond, Lapsed, Mehed, Naised, Subted, Vanemad</i>	
Allikad	313

Vorminduse selgitusi

Autori märkus

Arvatakse, et ütles eesnimi (hüüdnimi) perekonnanimi [ametlik või abielunimi], aadlitiitlid eri maades, sünniaasta – surmaaasta

Omistatud Alexandre Dumas vanemale [Alexandre Dumas Davy de la Pailleterie], 1802–1870

See täiend tsitaadi autori nime juures tähendab, et pole teada tsitaadi allikat või kindlat autorit, kellele see kuulub.

Autori nimele võib olla lisatud „vanem” või „noorem”.

Alexandre’i ametlik nimi, mille ta sai sündimisel. Paljud kirjanikud kasutavad varjunimesid või muudavad elu kestel oma nime.

Sünni- ja surmaaasta. Lühend *ca* tähendab umbes (ladina keeles *circa*). Kasutatud on ka lühendeid eKr, mis tähendab „enne Kristuse sündi”, ja pKr – „pärast Kristuse sündi”. Viimane järgneb vahetult 1. sajandile eKr.

Aadlike ja monarhide tiitlid

Kõik autorite aadlitiitlid on paigutatud nime järele enne sünni- ja surmaaastat ning on eraldatud komaga. Monarhid on kirjas oma kuningliku nimega, näiteks Elizabeth II.

Suurbritannias on aadlike seisuslik järjestus järgmine:

1. Hertzog
2. Markii
3. Krahv (*earl*)
4. Vikont
5. Parun

Tähelepanuväärsed mõtteterad

Suurbritannias on aadliseisus sageli päritav ja tiitli juurde kuulub number, mis tähistab, mitmenda tiitlikandjaga on tegemist, näiteks „1. Wellingtoni hertsog”. Mandri-Euroopa tiitlite juures järjestust enamasti ei tähistata.

Mandri-Euroopas on peamised aadlitiitlid järgmised:

1. Hertsog	3. Krahv (<i>count, comte,</i>	4. Vikont
2. Markii	<i>Graf</i> jne)	5. Parun

Abi

Vt ka Heategevus

Et teistele tõepoolest kasu tuua, pead sa lisama midagi, mida ei saa osta ega rahaga mõõta, ning see on siirus ja ausameelsus.

Donald Allison Adams, 1881–?

Mõistlik palve tuleb vaid teoga, ilma sõnadeta, täita.

Dante Alighieri, 1265–1321

Mida rohkem abilisi inimesel oma aias on, seda vähem kuulub see temale.

William Henry Davies, 1871–1940

Milleks me elame, kui mitte selleks, et teiste elu vähem raskeks muuta?

George Eliot [Marian Evans Cross], 1819–1880

Heategu pole võimalik osutada liiga vara, sest kunagi ei tea, kui kiiresti võib see jääda liiga hiljaks.

Ralph Waldo Emerson, 1803–1882

Suurem osa inimesi vastab väikestele heategudele samaga, tunnustab keskmisi ja tasub suurte eest – tänamatusega.

Dr Benjamin Franklin, 1706–1790

Tähelepanuväärsed mõtteterad

Pidage meeles, et kui oma keeldumist millegagi põhjendate, siis loote juba aluse järgmisteks nõudmisteks.

Sir Arthur Helps, 1813–1875

Kui sõber on hädas, siis ärge rikkuge ta tuju küsimusega, kas saate midagi teha; mõelge välja midagi sobivat ja tehke seda.

Edgar Watson Howe, 1853–1937

Suurim nauding, mida ma olen tundnud, on teha heategu salaja ja lasta sel ilmsiks tulla juhuslikult.

Charles Lamb, 1775–1834

Ärge karjuge öösel appi, te võite naabrid üles äratada.

Stanisław Jerzy Lec, Tusch-Letzi parun, 1909–1966

Õppige ütlema ei. Sellest on teil rohkem kasu kui ladina keele õppimisest.

Charles Haddon Spurgeon, 1834–1892

Hästi osutatud teene on selle osutajale peaaegu sama suur au kui saajale.

Sir Richard Steele, 1672–1729

Kui Päike annab Kuule valgust, ei eelda ta, et Kuu vastaks talle kunagi samasuguse teenega.

Linkin Park (USA ansambel – *toim.*)

Abielu

Vt ka Armastus, Mehed, Naised

Abielu, nimisõna. Kogukond, mis koosneb peremehest, perenaisest ja kahest orjast, kokku kaks inimest.

Ambrose Gwinnett Bierce, 1842–1914

Abielu on ainus sõda, kus magatakse koos vaenlasega.

Omistatud François de La Rochefoucauld'le, hertsogile, 1613–1680

Hoidke enne abiellumist silmad lahti, kuid pärast kinni.

Dr Benjamin Franklin, 1706–1790

Õnnelik kodu on see, kus mõlemad abikaasad peavad võimalikuks, et teisel on õigus, kuigi kumbki seda ei usu.

Don MacKay Fraser, 1924–

Teist korda abiellumine tähendab lootuse võitu kogemuse üle.

Dr Samuel Johnson, 1709–1784

Muistsel ajal toodi altari juures ohvreid ja see tava jätkub veel tänapäevalgi.

Helen Rowland, 1875–1950